

[Bertel Dahlgaard.]

mere sagligt og jo mindre propagandistisk de fremtræder. At en monopollovgivning inden længe må være en kendsgerning, er vel alle klar over og går jeg ud fra som givet. Men selvfølgelig skal folketingets behandling i enhver henseende være sagligt forsvarlig, og jeg hilser med tilfredshed det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens tilsagn på venstres vegne om en fordomsfri behandling.

Jeg kan desværre på mange punkter ikke tage det ærede medlem hr. Weikops tale som et sagligt indlæg overfor dette spørgsmål, men som et propagandistisk indlæg, som vel iøvrigt ikke vil være i stand til at standse den saglige behandling af dette forslag.

Efter mit skøn ville det være meget lykkeligt, om denne lovgivning kunne få et sådant forløb, at der udviklede sig et naturligt og forstående samarbejde mellem erhvervslivet og monopolkontrollen, ja, der er efter min mening ikke tvivl om, at det både for erhvervslivet og samfundet ville være sundt, om erhvervslivets organisationer selv søgte at sætte naturlige grænser for deres aftaler. Derved ville den offentlige kontrols virksomhed indskrænkes ganske overordentligt. Jeg skal i denne henseende henvise til, at den norske handelsstand, såvidt jeg ved, indenfor sin kreds har oprettet sit eget ankenævn, der har til opgave at bidrage til en selvсанering med hensyn til konkurrence-regulerende aftaler. Jeg synes, det må være i dansk erhvervslivs interesse nøje at overveje, hvad man her er begyndt på i Norge.

Aksel Larsen: Det område, der her er sat under debat, og for hvis vedkommende vi behandler et par lovforslag, er sådan set en jungle. Det er meget vanskeligt at lovgive om sådanne erhvervsforhold. Det er meget vanskeligt at formulere og gennemføre effektive foranstaltninger til værn for befolkningens interesser mod monopoler, truste, prisaftaler o. s. v. Jeg vil ikke sige, at opgaven er umulig, men den er meget vanskelig, og man må så se, hvad der kan gøres og hvordan.

Selve regeringens lovforslag og den hidtil førte debat burde gøre en ende på de fraser, vi har hørt indtil vederstyggelighed, navnlig her i tinget, om liberalisme på erhvervslivets område. Liberalisme er noget, som

eksisterer i ord, men i alt væsentligt ikke i realiteten. Den eksisterer ikke på grund af kapitalismens udvikling, på grund af fremvæksten af truste og koncerner og monopoler, på grund af hele finanskapitalens magt i dette samfund, og alt dette bekræftes alene af den omstændighed, at der her foreligger et lovforslag om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsning, hvoraf fremgår, at man ved statsindgreb, hvilket vel turde være det modsatte af liberalisering, vil forsøge at sikre noget af den fri konkurrence og begrænse erhvervslivets værste udskjelset med hensyn til plyndring af forbrugerne eller de store erhvervsdrivendes plyndring af de små. Til dette synspunkt, at man bør have sådanne statsindgreb, er der principiel tilslutning fra alle partier her i tinget, og så må det være tilladt at gentage, at det ville være pænt, om de pågældende partier for fremtiden kunne holde sig fra at påstå, enten at der er liberalisme, eller at de mener, det er muligt at nå tilbage til liberalisme. Dette gælder også retsforbundet, som gennem det ærede medlem hr. Tholstrups forslag bekender, at man ikke selv tror på den liberalisme, som man prædiker så højt om ved alle mulige passende og navnlig upassende lejligheder. Det ærede medlem hr. Tholstrup vil forsøge helt eller delvis at sikre næringsfriheden ved statsindgreb, ved oprettelse af et statsorgan, et næringsfrihedsråd, som på statens vegne skal gribe ind i erhvervslivet for at forsøge at tvinge eller påvirke erhvervslivet til at tillade en vis grad af frihed. Ja, men når det ærede medlem hr. Tholstrup selv siger, at det må vi have staten til at tage sig af, dokumenterer han, at reelt tror han ikke på liberalismen.

Mens jeg lige nævner dette, er det måske mest hensigtsmæssigt, at jeg kommer med et par bemærkninger om selve det lovforslag, der foreligger fra det ærede medlem hr. Tholstrup, og hvis værdi jeg iøvrigt anser for mildest talt tvivlsom. Det ærede medlem hr. Tholstrup sætter sig ikke det høje mål at indføre fri konkurrence til trods for, at når han holder sine principielle agitatoriske taler, påstår han, at noget sådant er muligt at etablere i dette samfund. Nej, han vil kun have overvejet, hvilke foranstaltninger der måtte være hensigtsmæssige for at stimulere konkurrencen,